

УДК [811.161.2'243:37.016.041.011.3-051:004.382.7:004.738.5]»20»

ВИКЛАДАЧ У СМАРТФОНІ, АБО МОБІЛЬНІ ЗАСТОСУНКИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Іванна Фецько

*Львівський національний університет імені Івана Франка
кафедра українського прикладного мовознавства
вул. Університетська, 1, кімн. 233, 79001, Львів, Україна
тел.: 032 239 43 55
ел. пошта: ivanna.fetsko@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-9396-8608>*

У статті з'ясовано можливості мобільних технологій та доцільність мобільних додатків у процесі вивчення української мови як іноземної. Підкреслено, що інформаційні технології є основою для реструктурування освіти в сучасних умовах, оскільки відкривають небачені досі перспективи у розв'язанні важливих завдань підвищення ефективності самонавчання, формування стійких пізнавальних інтересів і мотивів у студентів, скорочення часу на освоєння матеріалу, зняття напруги, стимулювання пізнавальної активності й самостійності, розвитку творчих здібностей. Акцентовано, що для сучасного покоління людей, які народилися в цифровому суспільстві, використання таких засобів, як мережі "Інтернет" і мобільних пристроїв є невід'ємною і цілком природною частиною їхнього життя. Схарактеризовано мобільні програмні додатки для вивчення української мови як іноземної різних рівнів знань, зокрема застосунки "Вивчайте українську мову" ("Fun Easy Learn"), "Українська мова для початківців", "Вчи українську", "Tobo Ukrainian" ("Вчіть український словник"), "Learn Ukrainian – Beginners", "Mondly", "Ling – Learn Ukrainian", "Drops", "uTalk" для формування й розвитку мовних навичок і вмінь читання, письма, говоріння, аудіювання, розширення активного та пасивного словників, засвоєння культурологічних знань, формування культури спілкування й елементів глобального мислення, розвиток стійкої мотивації до пізнавальної діяльності, потреби у використанні української мови для ефективного спілкування, подолання комунікативного бар'єру тощо. Описано основні характеристики та властивості досліджуваних мобільних застосунків, які допоможуть зробити процес опанування української мови легким і цікавим. Підсумовано, що мобільні технології створюють нове середовище й можливості для вивчення української мови як іноземної, вони стали важливим освітнім інструментом, яким можна успішно оперувати під час навчання іноземців.

Ключові слова: українська мова як іноземна, інноваційні мобільні технології, смартфон, мобільний застосунок (додаток), мобільне навчання, мережа "Інтернет".

DOI:

Постановка проблеми. Початок ХХІ ст. характеризується процесом інтенсивного впровадження новітніх інформаційних технологій у навчання іноземної мови. Сьогодні інформаційні технології стали невіддільною частиною життєвого простору людства. Для мільйонів людей у всьому світі доступ до інформації за допомогою мережі "Інтернет" став легким, швидким та більш зручним порівняно з іншими традиційними засобами спілкування. Щодня люди практично не розлучаються зі смартфонами, планшетами та іншими мобільними пристроями. Сучасні реалії такі, що майже кожна людина має, як мінімум, один, а то й більше персональних пристроїв, у яких встановлено різноманітні додатки, якими користуються впродовж дня. За їхньою допомогою відбувається контроль над побутовою технікою, банківськими картками, стали можливими розрахунки за покупки в магазинах, можна здійснювати проєктування зображення на екрани телевізорів, дізнаватися прогноз погоди, ке-

рувати напрямом автомобілів, сканувати та розпізнавати текст, вести дистанційне відеоспостереження приміщень тощо. Із появою і розвитком смартфонів популярною стала концепція мобільного навчання m-learning (mobile learning – мобільне навчання), яка наразі еволюціонує в концепцію повсюдного навчання u-learning (ubiquitous learning – повсюдне навчання), під яким розуміють безперервний процес самовдосконалення за допомогою найрізноманітніших інформаційних пристроїв, що мають доступ до мережі “Інтернет” у будь-якому куточку світу [1: 138]. У цьому контексті актуальним видається дослідження використання мобільних інформаційно-комунікативних технологій як ефективного засобу надання доступу до освітнього змісту. Відмінними рисами мобільних пристроїв є малогабаритність, індивідуальність, максимальна простота використання, забезпечення комунікації та роботи в мережі “Інтернет”, сумісність зі стаціонарними комп’ютерами й ноутбуками, тривалий час автономної роботи, швидкий запуск і вимикання.

Потенціал мобільного телефона у вивченні української мови як іноземної невичерпний, він може замінити багато операцій комп’ютера, його використовують для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності: опанування навичок читання, слухання текстів, діалогів; перегляд відеозаписів; виконання завдань для контролю вмінь читання й аудіювання, також вивчення правопису, лексичного матеріалу, опрацювання та повторення граматичного матеріалу в моделях, таблицях, тренувальних вправах; виконання граматичних завдань і завдань із розвитку писемного мовлення незалежно від місця перебування студентів. Навчання з використанням інформаційних технологій пов’язане саме з поширенням мобільних засобів зв’язку, появою великої кількості навчальних додатків та програм, які розширюють можливості і покращують якість освіти. Мобільний додаток – це автономний програмний продукт, розроблений спеціально для мобільних пристроїв з метою оптимізувати вирішення проблеми або завдання користувача [6].

Мобільні програмні додатки для вивчення української мови як іноземної можна характеризувати за такими критеріями:

1) за навчальною метою – для формування лексичних, граматичних, фонетичних навичок; для розвитку видів мовленнєвої діяльності (писемного мовлення, читання, аудіювання, говоріння), для виконання автоматичного перекладу; для підготовки до складання міжнародних тестів;

2) за віковою категорією – для дітей і дорослих, які вивчають українську мову та ін.;

3) за типом операційної системи (ОС) – Android (для планшетів і смартфонів), iOS (для продукції компанії Apple – iPhone, iPod, iPad), Windows Phone (для смартфонів);

4) за типом локалізації (сервер, із якого можна завантажити мобільні додатки відповідно до типу ОС) – Google Play для Android, App Store для iOS, Windows Phone Apps + Games Store для Windows Phone;

5) за доступністю – безкоштовні та платні;

6) за популярністю.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Використання мобільних інформаційно-комунікаційних технологій в освіті та нові тенденції в організації науково-комунікативної діяльності в мережі “Інтернет” розглядали у своїх дослідженнях українські науковці. Наприклад, Я. Брухаль та О. Білик [2] порушують актуальну проблему використання мобільного навчання як способу оптимізації процесу мовної під-

готовки студентів. Т. Грановська [4] теоретично обґрунтовує і доводить різноманітні можливості застосування мобільних технологій для навчання предметів циклу точних і природничих наук, А. Шевчук [7] наголошує на важливості модернізації змісту навчання іноземної мови з використанням мобільних технологій, а також обґрунтовує актуальність, ефективність їхнього застосування і розглядає декілька мобільних додатків для вивчення іноземної мови. Л. Горбатюк, Н. Кравченко, Г. Алексеєва та Т. Розумна [3] розглядають проблему формування іншомовної лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. Т. Гурова, Т. Рябуха, Н. Зіненко та Н. Гостіщева [5] з'ясовують можливості мобільних технологій навчання іноземної мови, характеризують наявні мобільні програмні додатки для навчання англійської мови, зокрема для формування і розвитку лексико-граматичних навичок і мовленнєвих умінь в аудіюванні, читанні й говорінні. О. Рогульська і О. Тарасова обґрунтовують доцільність використання мобільних додатків на заняттях із фахових дисциплін у професійній підготовці майбутніх учителів іноземних мов у закладах вищої освіти [6]. В. Бондаренко [1] детально досліджує використання мобільних застосунків як перспективних та дієвих засобів доступу до освітніх ресурсів у процесі самоосвіти. Практика показує, що мобільні додатки мають чималу перевагу над традиційними методами навчання, а саме: інтенсифікація самостійної діяльності, індивідуалізація навчання, підвищення пізнавальної активності та мотивації навчання, здатність забезпечувати зворотний зв'язок, змінювати наочність, пропонують звукові ефекти, компенсують недоліки аудіо- й відеозаписів, традиційних підручників. Більшість мобільних додатків, з огляду на свою практичність у використанні, оптимістичний інтерфейс, інтерактивність, популярність серед споживачів, стали результативними засобами навчання у процесі оволодіння українською мовою як іноземною [6]. Тому **актуальним** є дослідження теоретичних і практичних аспектів використання мобільних додатків для розвитку й набуття іншомовної комунікативної компетентності, зокрема у вивченні української мови як іноземної.

Мета статті полягає в аналізі та визначенні можливостей мобільних технологій як ефективного засобу у процесі вивчення української мови як іноземної. Задля реалізації мети сформулюємо такі **завдання**: теоретично обґрунтувати особливості використання мобільних додатків у процесі опанування української мови як іноземної, розглянути і проаналізувати сучасні мобільні додатки для вивчення української мови як іноземної на базі операційної системи Android.

Об'єктом дослідження є мобільні додатки для вивчення української мови як іноземної на базі операційної системи Android.

Предметом дослідження є функції мобільних додатків, а також можливість їх використання під час вивчення української мови як іноземної.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний рівень розвитку технічних засобів призвів до появи нових підходів у вивченні мови – на основі спеціалізованих додатків для мобільних пристроїв, які можна завантажувати на смартфони для вивчення української мови як іноземної, при цьому не перевтомлюючись великим обсягом інформації. Сьогодні користувачі операційної системи Android мають широкий вибір програм, що розраховані на вивчення лексики з прослуховуванням аудіозаписів, опрацювання форм дієслів, дають можливість спілкування з носіями мови на форумах, під час обговорень різних тем тощо. Розглянемо декілька ресурсів, які, на наш погляд, сприяють ефективному вивченню української мови як іноземної:

“*Вивчайте українську мову*” (“*Fun Easy Learn*”) – мобільний додаток, що пропонує кардинально новий підхід до вивчення української мови. Команда лінгвістів і вчителів розробила унікальну стратегію вивчення мови. Її суть полягає в комбінуванні абетки з усіма правилами читання, необхідними словами і практичним розмовником за допомогою одного додатка. Це дає можливість користувачам читати слова або фрази, правильно їх вимовляти, асоціювати із зображеннями й повторювати в іграх на прослуховування, написання та вимову.

Додаток інформаційно наповнений – містить 6 тис. українських слів (їхня кількість постійно зростає), серед яких найбільш поширені іменники, дієслова, прикметники, упорядковані в 7 рівнів (Початковий 1 (500 слів), Початковий 2 (700 слів), Середній 1 (900 слів), Середній 2 (950 слів), Середній 3 (950 слів), Поглиблений 1 (1000 слів), Поглиблений 2 (1000 слів) і 200 тем (**Люди:** Сім'я, Любов та дружба, Особистість, Вік та події у житті. **Опис людини:** Фізичні характеристики, Фізичні стани, Емоційні стани, Почуття, Думки людей. **Мода:** Одяг, Взуття, Аксесуари. **Тіло:** Голова та обличчя, Частини тіла, Внутрішні органи, Дії. **Здоров'я:** Проблеми зі здоров'ям, Симптоми, Лікування, Аптека. **Дім:** Види будинків, Кімнати, Меблі, Домашній декор, Частини будинку. **Шопінг:** Види крамниць, Магазин побутової техніки, Кухонне приладдя, Товари для дому, Канцелярські товари, Книгарня, Дитячий магазин, Косметика, Товари для гігієни. **Культура:** Література, Книжки, Музика, Музичні інструменти, Пластичне мистецтво. **Дозвілля:** Кіно, Театр, Подорожування, На пляжі, Ігри. **Комунікації:** Телебачення та радіо, Комп'ютери, Інтернет, Телефони. **Навколишнє середовище:** Погода, Природні явища, Ландшафт, Водні об'єкти та ін.) тощо; 1250 українських фраз і речень (часто вживаних): найнеобхідніші фрази для щоденного спілкування і подорожей, упорядковані в 3 рівні (Початковий 1 (350 речень), Початковий 2 (450 речень), Середній 1 (450 речень) і 120 тем (**Розмова:** За кордоном, Згода та незгода, Вираження почуттів, Допомога та поради, Висловлювання думки. **Знайомство:** Знайомство, Місце проживання, Вік, національність та релігія, Родина та стосунки, Опис людей, Вподобання та інтереси, Згода та відмова. **Подорожі:** Спитати дорогу, Вказати дорогу, Екскурсії. **Готель:** Бронювання номера, Під час проживання, Скарги, Оренда квартири. **Послуги:** У банку, В агентстві нерухомості, У салоні краси, Ремонт тощо).

Програма призначена розширювати словниковий запас, вивчаючи нові слова, речення і вислови для користувачів початкового, середнього і просунутого рівнів. Безкоштовну версію передбачено лише для користувачів початкового рівня.

Головними функціональними особливостями програми є:

- 1) власноруч намальовані ілюстрації – запам'ятовування нових слів швидше за допомогою інтуїтивно зрозумілих зображень;
- 2) професійні аудіозаписи – прослуховування аудіофайлів, які записали носії мови;
- 3) детальна статистика – аналіз своїх результатів і відстеження своєї успішності;
- 4) менеджер відгуків – повторення вивченого матеріалу;
- 5) старт-пошук – швидке знаходження потрібних слів і фраз;
- 6) розпізнавання мови – покращення своєї вимови;
- 7) офлайн – користування застосунком у будь-якій точці світу без під'єднання до інтернету.

Для того, щоб мати змогу зберегти свій поступ, потрібно зареєструватися. Також додаток пропонує щоденне завдання – відгадати слово й отримати чудову винагороду за вгадування слова дня. Можна змагатися та ділитися результатами з друзями.

“**Українська мова для початківців**” – мобільний додаток, який розроблено для тих, хто хоче швидко й безкоштовно отримати базові знання з розмовної української мови, тобто призначений для рівня А1. Над змістом працюють методисти та лінгвісти, які викладають в університетах. До початку роботи із застосунком розробники запропонували вибрати серед 53 мов рідну. Для визначення тривалості роботи програма ставить додаткові запитання, на які охочий вивчити українську мову може або відповідати, або пропустити ці кроки. Наприклад, застосунок запитує, як швидко потрібен результат опанування мови (за 1 місяць, за 3 місяці, за 6 місяців чи за 1 рік навчання) і над чим користувач хоче попрацювати (розуміти, що говорять, збільшити словниковий запас, навчитися будувати фрази, ставити запитання, покращити граматику чи навчитися перекладати).

Для вивчення представлено 43 теми: *Сім'я і друзі, Життя, Частини тіла, Опис Людей, Одяг, Цифри, Кольори, Календар і час, Свята, Емоції, Взуття та аксесуари, Хобі та інтереси, Спорт, Школа, Освіта, Професії, Комп'ютер, Світ навколо нас, Дім, Спальня, Ванна кімната, Кухня, Домашні справи, Приготування їжі, Овочі, Фрукти та ягоди, Їжа та напої, Погода, Місто та країна, Село, Транспорт, Магазили і покупки, Вільний час, Книги і мистецтво, Музика, Кіно і театр, ЗМІ, Подорожі, Природа, Політика, Здоров'я, Іграшки* та ін. Усі теми поділено на групи по 4 теми в кожній. Після проходження групових тем можлива перевірка знань за допомогою тестування.

Структуру змісту уроку призначено для відпрацювання навичок:

- говорити – відпрацювання вимови української, подолавши мовний бар'єр;
- розуміти – визначення змісту, який відповідає українським словам;
- читати українською і робити переклад – прочитання варіантів слів й вибір

того, який відповідає зображенню;

- правопис української мови – складання слова з букв.

Додаткову мотивацію до навчання створено за допомогою віртуальних нагород – медалей, що уможливають отримати кубок чемпіона.

“**Вчи українську**” (“**Learn Ukrainian**”) – мобільний додаток, призначений для вивчення української лексики й навчання говорити українською мовою. У цьому додатку є багато корисних та інтуїтивно зрозумілих уроків, які допоможуть користувачам найпростіше та найефективніше вивчити українську мову. Уроки призначені для початківців, щоб вивчити українську з нуля.

Основними можливостями “Вчи українську” є: опанувати український алфавіт – голосні та приголосні звуки з вимовою, вивчити українську лексику за допомогою привабливих картинок і рідної вимови. У додатку є понад 70 словникових тем: *Кольори, Фігури, Тварини, Частини тіла, Місяці, Дні тижня, Їжа, Фрукти, Одяг, Напої, Сім'я, Емоції, Побутові прилади, Кухня, Ванна кімната, Вітальня, Комахи, Геловін, Природа, Міся, Шкільне приладдя, Морські тварини, Погода, Літня пора, Технології, Овочі, Транспорт, Різдво, Великдень, Випускний, Професії, Здоров'я, Види спорту, Музичні інструменти, Медицина, Країни, Визначні місця, Корисний сніданок, Казки, Дитяча кімната, Засоби для прибирання, Свята, Ємності, Інструменти та обладнання, Туристичний похід, Зима, Рослини, Іграшки,*

Магазини. Додаток підтримує 31 мову, зокрема англійську, французьку, німецьку, іспанську, італійську, польську, турецьку, японську, корейську, арабську, китайську, португальську, іврит, українську тощо.

“Tobo Ukrainian” (“Вчить український словник”) – мобільний додаток, створений для вивчення, запам’ятовування найпоширеніших українських слів, прослуховування їхньої вимови, навчання з допомогою словесних ігор, фраз та списків слів. Застосунок пропонує для збагачення словника користувача 3 500 українських слів і призначений для вивчення базового українського словника з допомогою карток. Розробники пропонують брати за звичку лише 5 слів на день для довготривалого прогресу. Для того, щоб дізнатися значення українських слів, варто перекинути картку. Також за допомогою різноманітних ігор і різноманітних вправ користувач буде поповнювати свій словниковий запас. Особливістю цього додатка також є те, що він позначає помилки користувача і частіше відображає слова, які здавалися складними. Також можна додати слова у вибране, щоб переглянути їх пізніше.

Особливостями додатка є також те, що можна відстежувати прогрес користувача на кожному рівні, а також зображення на звороті карток допоможуть швидше запам’ятати слово і при тому нові зображення додаються самостійно. Поширені слова призначені для всіх рівнів.

“Learn Ukrainian – Beginners” – мобільний додаток, який надає добірку слів українською абсолютно безкоштовно. Призначений для вивчення української мови з нуля, від основ до більш складних слів. Додаток також пропонує тести, щоб відпрацювати вивчене, і функцію перегляду вмісту.

Функціональними можливостями програми є:

- 1) вивчення української мови весело та швидко – додаток розроблено у формі гри, щоб легко вивчати українську;
- 2) весь зміст на 100 % безкоштовний: програма не має заблокованих частин, ексклюзивних для передплатників;
- 3) тренування за допомогою тестів із письма, читання та аудіювання;
- 4) містить опцію “розмовляти повільно”;
- 5) усі слова мають переклад англійською мовою;
- 6) офлайн-доступ – отримання доступу до вмісту без наявності інтернету;
- 7) режим перегляду, що є фундаментальною частиною процесу навчання;
- 8) містить розділи слів для подорожей і пам’яток.

Із цим онлайн-курсом української за кілька місяців і безкоштовно користувач зможе покращити свій словниковий запас.

У додатку розроблено близько 90 комунікативних тем (*Компліменти, Кольори, Сім’я, Тиждень, Місяці, Час, Пори року, Одяг, Дім, Житлова кімната, Спальня, Ванна кімната, Кабінет, Кухня, Пральня, Аксесуари, Харчування, Тіло, Транспорт, Професії, Місяця, Розташування, Спорт, Діти, Фрукти, Овочі, Природа, Погода, Почуття, Лікарня, Симптоми, Хвороби, Органи, Аптека, Птахи, Комахи, Музика, Політика, Мистецтво, Бізнес, Покупки, Шкільні предмети, Географія, Космос, Знаки зодіаку, Кемпінг, Пляж, Косметика, Автомобіль* тощо), у кожній з яких можна практикувати слухання, читання і письмо.

“Mondly” – популярний мобільний додаток для вивчення мови, що пропонує комбінацію уроків, орієнтованих на переклади та ігри, матеріали курсу, унікальні функції доповненої реальності (AR) і чат-бота.

Наразі програма підтримує 33 мови (англійська, французька, німецька, іспанська, турецька, норвезька, корейська, японська, китайська, арабська, перська, португальська, голландська, латинська та ін.) із різними варіантами навчання:

MondlyWORKS. Ця версія найкраще підходить для бізнесу, оскільки допомагає користувачам задовольнити потреби світової економіки щодо багатомовного персоналу.

MondlyAR. Цей параметр сканує ваш простір за допомогою доповненої реальності, щоб показати слова, які вивчає користувач. Це більше схоже на лекцію. Тут учні можуть взаємодіяти з анімацією.

MondlyVR. Ця формула виглядає як чат-бот. Якщо користувач вирішить поспілкуватися технологією доповненої реальності, він потрапить у змодельовану ситуацію. Це означає, якщо студент опрацює, наприклад, урок "Готель", віртуальна реальність перенесе його на рецепцію готелю.

MondlyKIDS. Цей варіант зручний для дітей (з ілюстраціями).

Додаток пропонує понад 300 уроків, організованих за темами повсякденного життя: *Сім'я, Країни і мови, Пори року і погода, Подорожі, У відпустці, Їжа і напої, Школа, Домашні тварини, Покупки, Розваги, У будинку, Аеропорт, Готель, Ресторан, Банк, Розваги, Бізнес, Допомога, У лікаря, Нещасний випадок* тощо, понад 50 реальних і змодельованих розмов, щоб можна було швидко висловитися, понад 2 100 щоденних уроків для закріплення знань, щотижневі вікторини та щомісячні завдання, які допоможуть створити веселу рутину навчання.

Навчальний процес передбачає дотримання певних правил:

- щоб мати доступ до всіх курсів у додатку Mondly, необхідно оформити передплату;

- додаток пропонує щоденні уроки, а також щотижневі та щомісячні вікторини, які дають можливість оцінити свій прогрес у навчанні. Це виправдовує передплату.

Яку б мову не обрати з 33 доступних, програма Mondly пропонує велику кількість симуляцій спілкування. Це дає можливість покращити граматичну структуру речень користувача, збагатити його словниковий запас і, таким чином, його навички спілкування.

Можливий доступ до навчальних курсів з онлайн-платформи (доступна з настільного комп'ютера, смартфона та ін.) та мобільного додатка.

"**Ling – Learn Ukrainian**" – мобільний додаток, створений із метою вивчення української мови якомога легшим (і веселішим) способом. Використовуючи різноманітні мініігри та інтерактивні методи навчання, користувач зможе поринути в українську мову, використовуючи лише смартфон. Курс призначений для вивчення української мови на початковому рівні (теми для вивчення: *Знайомство, Числа і сім'я, Числа і рахунок, Рід заняття, Їжа і смакові відчуття, Овочі і фрукти, У кафе* та ін.), на середньому рівні (теми для вивчення: *Міста і локації, Навігація, Професії і місця роботи, Сім'я і настрої, Фігури, об'єкти і кольори, Одяг, Аксесуари, Взуття, Дата, Час*), на рівні вище середнього (теми для вивчення: *Подорожі, У класі, Музика, Пошта і банк, Пам'ятки, Проживання, В аеропорту, Відносини, Екстрена ситуація, Візит до лікаря*), на просунутому рівні (теми для вивчення: *Тіло і зовнішність, Погода і прогноз погоди, Запрошення, Вираження почуттів, Соціальні мережі, Кулінарія, Розповідь історій, На нараді*) і на рівні експерта (теми для вивчення: *Бізнес, Ділові розмови, Природа і ландшафт, Стихійні лиха, На космічному кораблі, У будинку, У суді, Здоров'я, Побажання*). Кожна тема містить словник із озвученням

слова українською, транслітерацією і перекладом; озвучені речення на розуміння; іспит, де можна перевірити рівень вивченого матеріалу.

“**Drops**” – сучасний спосіб вивчення української мови у формі гри. Додаток є частково безкоштовним і ця функція є однією з найбільших переваг для сучасного користувача. Творці програми використали “краплі” не тільки в її назві, але й зробили дизайн програми у вигляді краплі. Цей образ можна витлумачити так: одне слово, пов’язане з краплею, може неодмінно привести до довгої ріки – символу повного висловлювання іноземною мовою. Користувач має можливість вибрати ту тему, яку він хоче вивчити. Темі поділені на 14 блоків: **Основи** (*Основи української мови, Український алфавіт, Цифри, Кольори, Вказуємо дорогу, Погода*), **Їжа і напої** (*Їжа, Овочі, Приготування*), **Розмовник мандрівника** (*Знайомство і привітання, Зустрічі з місцевими людьми, Безпека*), **Люди і стосунки** (*Моя сім’я, Родинні стосунки, Дитина, Жінки в нашому житті*), **Здоровий спосіб життя** (*Тіло, Здоров’я, Візит до лікаря*), **Транспортні засоби** (*Транспорт*), **Місто і магазини** (*Навігація*), **Мода і одяг** (*Одяг*), **Дата і час** (*Дні тижня, Місяці року, Визначаємо час, Поговоримо про час*), **ЛГБТК-прайд** – про людей нетрадиційної орієнтації (*Свято гордості, Кохання всі гендери покірні, Гендер та займенники, Трансгендерний перехід*), **Дієслова та вирази** (*Я студент, Я втомився, Я роблю домашнє завдання, Я йду додому, Я вмю літати*) та ін. Як бачимо, кожен блок складається з додаткових груп, оформлених у вигляді ланцюжка. Коли користувач починає вивчати слова, йому доступні лише перші групи кожного блоку. Якщо користувач просувається далі, вивчаючи всі слова з першої групи, він отримує доступ до наступної. Вправи бувають різних типів, але основну увагу зосереджено на зоровій пам’яті. Одне із завдань – запам’ятати нове слово і картинку, пов’язану з ним. Якщо запропоноване слово вже відоме, користувач може натиснути кнопку ‘перекреслене око’ і це означає, що він не хоче на цьому зупинятися. Ще одна вправа передбачає поєднання малюнка (є чотири варіанти) зі словом, яке воно означає. Також програма пропонує скласти зі складів слово, зображене на малюнку. Користувач також може переглянути прогрес із певної теми, який демонструє кількість засвоєних слів і відсотковий показник. Ще однією рисою Drops є таймер у правому верхньому куті дисплею, який показує, що час для безкоштовного використання програми обмежений (запропоновано максимальний час – 5 хв). На перший погляд може здатися, що на виконання завдання не вистачить часу, але творці ввели таймер, щоб користувач ефективніше концентрувався на вивченні слів і не відволікався на своє оточення впродовж п’яти доступних хвилин.

“**uTalk**” – мобільний додаток, що допоможе опанувати базовий рівень української мови, вивчаючи найуживаніші та найпопулярніші запропоновані слова та фрази. Програма ідеально підходить для початківців, а також для тих, хто хоче заповнити прогалини у своєму словниковому запасі та покращити вимову. uTalk працює для носіїв понад 100 мов. Додаток містить велику кількість повсякденних слів і фраз, згрупованих за темами (*Маршрут, Подорожування, Їжа та напої, У ресторані, Кольори, Родина, Побут, У ванній кімнаті, На кухні, Приготування їжі, Фрукти, Овочі, Інгредієнти, У крамниці, Одяг, Дозвілля, Житло, Відпустка, Керування автомобілем, Україна, Країни, На вулиці, Професії, Проблеми зі здоров’ям, Анатомія, Лікар, Надзвичайна ситуація, Час, Календар, Розклад, У школі, Бізнес, Технології, Інструменти, Сільське господарство, Звірі, Частина тіла звірів, Турпохід, Види спорту, Гольф, Вітрильний спорт, Катання, на лижах, Футбольний матч за кор-*

доном, Літні Олімпійські ігри, Зимові Олімпійські ігри, Олімпіада, Стихійні лиха, Допомога при стихійному лиху, Військові команди, Військова розвідка, Миротворча діяльність та ін.). На вивчення кожної теми потрібно близько двох-трьох годин, однак можна занурюватися в кожну тему по кілька разів на п'ять або більше хвилин і вчитися в зручному для користувача темпі. Кожна мова складається з понад 60 топіків, тобто на вивчення однієї мови студентові знадобиться близько 180 год.

Кожне слово, яке користувач чує в додатку, записано носіями мови – чоловіком і жінкою. Можна записати свій голос і порівняти вимовлені фрази з носієм стільки разів, скільки учневі буде необхідно для досягнення ідеальної вимови.

Як працює додаток? Користувач може вибирати слова і фрази, які йому необхідні і вчитися в зручний для нього час. Варто звернути увагу на розділ “Вправа із фразами”, де слова написані як іноземною мовою, яку вивчають, так і рідною мовою користувача. У наступних розділах слова будуть вказані тільки іноземною мовою. П'ять захопливих мотивувальних ігор допоможуть запам'ятати слова і той, хто вивчає мову, побачить, як покращується його пам'ять із проходженням кожної наступної більш складної гри. Щоб пройти всі ігри без помилок, потрібно почати думати іноземною мовою.

Слова, пов'язані із зображеннями, краще впливають на пам'ять, ніж використання одних слів, тому кожне слово або фраза, які озвучує uTalk, представлені зображеннями, це називається подвійне кодування, тому що воно використовує обидва боки мозку: ліве, яке контролює мовлення, та праве, яке обробляє візуальну інформацію. uTalk робить процес навчання цікавим та викликає почуття задоволення, що сприяє виробленню в мозку людини речовини дофамін, яка впливає на процеси мотивації та навчання. Тому варто грати в такі ігри, заробляти бали й отримувати задоволення від процесу навчання.

Висновки. Застосування мобільних додатків у процесі вивчення української мови як іноземної допомагає посилювати інтерес іноземців до українського суспільства. Сьогодні розроблено значну кількість мобільних додатків і програм для вивчення української мови, які спрямовані як на набуття різних навичок та умінь, так і на розвиток різних видів мовленнєвої діяльності. Доволі широкий спектр і розмаїття наявних мобільних навчальних ресурсів дають змогу вибирати додатки відповідно до індивідуальних потреб, інтересів та рівня мовної підготовки іноземців. До основних переваг використання мобільних застосунків у самоосвітніх цілях належить: отримання необхідної інформації незалежно від часу і місця перебування; навчання може здійснюватися одночасно з професійною діяльністю або з навчанням за іншим напрямом; можливість почати навчання з будь-яких питань залежно від рівня підготовки. Одним із найвагоміших аспектів, який свідчить на користь використання мобільних застосунків у сфері самоосвіти, – це забезпечення соціальної рівності: рівні можливості одержання доступу до освітніх та наукових ресурсів незалежно від місця проживання, стану здоров'я та соціального статусу. Використання мобільних пристроїв розв'язує проблему індивідуалізації навчання. Мобільний пристрій та додатки для вивчення мови допомагають багаторазово повторювати матеріал (у зручному для студента темпі) і контролювати обсяг його засвоєння.

Список використаної літератури

1. Бондаренко В. І. Реалізація концепції “Повсюдного навчання **u-learning**” за допомогою мобільних технологій. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 136–143.
2. Брухаль Я. Б., Білик О. О. Сутнісні характеристики технології мобільного навчання іноземної мови як педагогічної інновації. *Молодий вчений*. 2017. № 6. С. 201–205.
3. Горбатюк Л. В., Кравченко Н. В., Алексєєва Г. М., Розумна Т. С. Мобільні додатки як засоби формування іншомовної лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 6. Т. 74. С. 150–164.
4. Грановська Т. Я. Застосування засобів мобільних технологій для навчання учнів предметам циклу точних і природничих наук. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. № 61. Т. 1. С. 49–52.
5. Гурова Т., Рябуха Т., Зіненко Н., Гостівцева Н. Мобільні додатки як інформаційний засіб навчання іноземної мови. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка*. 2019. № 2 (23). С. 92–99.
6. Рогульська О., Тарасова О. Доцільність використання мобільних додатків у професійній підготовці майбутніх учителів іноземних мов. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогіка*. 2019. Вип. 1. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2019_1_9
7. Шевчук А. О. Використання мобільних технологій у навчанні іноземної мови. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика професійної освіти*. 2018. Вип. 6. С. 192–195.
8. Nalyvaiko O., Vakulenko A., Zemlin U. The use of the mobile application “Drops” in the process of learning foreign languages. *Open educational e-environment of modern University*. 2020. № 8. P. 107–120.
9. Sarnovska N. Use of mobile applications in English language studying by students of higher educational establishments. *Міжнародний мультидисциплінарний науковий журнал “АЛОГОС. Мистецтво наукової думки”*. Серія : Філологічні науки. 2019. № 8. С. 105–107.

References

1. Bondarenko V. I. Realizatsiia kontseptsii “Povsiudnoho navchannia u-learning” za dopomohoju mobilnykh tekhnolohii. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*. 2020. № 1. S. 136–143.
2. Brukhal Ya. B., Bilyk O. O. Sutnisni kharakterystyky tekhnolohii mobilnoho navchannia inozemnoi movy yak pedahohichnoi innovatsii. *Molodyi vchenyi*. 2017. № 6. S. 201–205.
3. Horbatiuk L. V., Kravchenko N. V., Aliksieieva H. M., Rozumna T. S. Mobilni dodatky yak zasoby formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti studentiv nefilolohichnykh spetsialnosti. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*. 2019. № 6. T. 74. S. 150–164.
4. Hranovska T. Ya. Zastosuvannia zasobiv mobilnykh tekhnolohii dlia navchannia uchniv predmetam tsykladu tochnykh i pryrodnychych nauk. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 2018. № 61. T. 1. S. 49–52.
5. Hurova T., Riabukha T., Zinenko N., Hostivshcheva N. Mobilni dodatky yak informatsiinyi zasib navchannia inozemnoi movy. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii : Pedahohika*. 2019. №2 (23). S. 92–99.
6. Rohulska O., Tarasova O. Dotsilnist vykorystannia mobilnykh dodatktiv u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykor-donnoi sluzhby Ukrainy. Serii : Pedahohika*. 2019. Vyp. 1. Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2019_1_9
7. Shevchuk A. O. Vykorystannia mobilnykh tekhnolohii u navchanni inozemnoi movy. *Innovatsiina pedahohika. Teoriia i metodyka profesiinoi osvity*. 2018. Vyp. 6. S. 192–195.

8. Nalyvaiko O., Vakulenko A., Zemlin U. The use of the mobile application “Drops” in the process of learning foreign languages. *Open educational e-environment of modern University*. 2020. № 8. P. 107–120.

9. Sarnovska N. Use of mobile applications in English language studying by students of higher educational establishments. *Mizhnarodnyi multydystrylinarnyi naukovyi zhurnal “ΛΟΗΟΣ. Μυστηστυ naukovi dumky”*. Serii : Filolohichni nauky. 2019. № 8. S. 105–107.

A TEACHER “ON A SMARTPHONE” OR MOBILE APPLICATIONS AS AN INNOVATIVE TOOL FOR LEARNING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Ivanna Fetsko

*Ivan Franko National University of Lviv
Department of Ukrainian Applied Linguistic
1 Universitetska Str., room 233, 79001, Lviv, Ukraine
phone: 032 239 43 55
email: ivanna.fetsko@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-9396-8608>*

The application of collective teaching methods leads to the development of language and conversational competence and directs to the creating a stable motivation to learn the Ukrainian language in a foreign language audience.

The article considers the possibilities of using a collective method as a means of activating language and speech activity in the process of teaching Ukrainian to high-competence Polish students. It was analyzed the current state of the problem, and characterized modern collective game-like teaching technologies, which play a significant role in the process of effective learning of Ukrainian as a foreign language by means of professional language, and help to achieve the level of free foreign language communication in professional process. The purpose of the tasks and their impact on the development of the student’s personality and increase his level of knowledge were highlighted in the manuscript. The most effective for foreign (Polish) student audience training exercises for collective performance were analyzed, and features and the benefit of their application in the educational process were indicated. The expediency of using of collective game-like tasks for deepening and mastering the terminology of museology in classes with foreigners was analyzed. The examples of non-standard games aimed the developing students’ skills in analyzing and solving everyday situations were offered. The application of collective game-like teaching methods increases the efficiency of students’ learning, enriches the change of the educational process, enhances the motivation to learn the Ukrainian language, makes impossible the domination of participants in the educational process, creates conditions for closer cooperation between teachers and foreign language authorization.

Key words: terminology of museology, Ukrainian language as a foreign language, collective method of teaching, high competence, exercise, game.

*Стаття надійшла до редакції 10.03.2024
доопрацьована 15.03.2024
прийнята до друку 19.03.2024*